

گزارش همایش "مادرانگی و سالمندی: چالش‌ها و راهکارها" در دانشگاه علامه طباطبایی

در تاریخ ۲۹ بهمن ۱۴۰۳، همایش علمی "مادرانگی و سالمندی: چالش‌ها و راهکارها" با همکاری دانشگاه علامه طباطبایی و بنیاد مادر برگزار شد. و این همایش که با هدف بررسی چالش‌های پیش روی مادران سالمند و ارائه راهکارهای علمی و عملی در زمینه‌های روانشناختی، اجتماعی و فرهنگی طراحی شده بود، طی روزی پر بار، شامل سخنرانی‌ها، پنل‌ها و ارائه مقالات تخصصی متعددی بود که شرکت‌کنندگان را با مسائل مختلف این گروه سنی آشنا کرد و توانست به‌عنوان یک رویداد مهم در حوزه سالمندی، توانست توجه محققان، مسئولین، متخصصین و دانشجویان را به این مسئله مهم جلب کند. در این همایش، بر لزوم توجه به سیاست‌های حمایتی برای مادران سالمند و نیاز به تربیت نیروی متخصص در این حوزه تأکید شد و نشان داد که سالمندی، به‌ویژه در مورد مادران، باید به‌عنوان یک فرصت در نظر گرفته شود تا از آن برای ساخت جامعه‌ای سالم‌تر و پایدارتر بهره برد.

افتتاحیه همایش با سخنان دکتر صادقی، رئیس دانشکده روانشناسی دانشگاه علامه طباطبایی آغاز شد. ایشان بر لزوم تغییر نگرش‌ها نسبت به سالمندان و نقش مهم آن‌ها در جامعه تأکید کردند و گفتند که همایش حاضر به‌منزله برنامه‌ریزی برای آینده خود ماست. ایشان خواستار ایجاد فضایی برای مشارکت فعال سالمندان در تصمیم‌گیری‌ها شدند.

دکتر زارع، دبیر علمی همایش، به هدف همایش یعنی تبادل نظر درباره چالش‌های دوران سالمندی به‌ویژه مادران سالمند و ارائه راهکارهای عملی اشاره کردند. وی با اشاره به اهمیت پیش‌بینی و برنامه‌ریزی برای سالمندان در دانشگاه‌ها، افزود که برای مواجهه با این چالش‌ها باید اقدامات عملی و پژوهشی جدی صورت گیرد.

دکتر محمدی، بنیان‌گذار همایش، به تأسیس بنیاد مادر و مشکلات مربوط به خانه‌های سالمندان و شیرخوارگاه‌ها اشاره کردند. ایشان به‌ویژه بر نهادینه‌سازی جایگاه مادر در جامعه و احترام به مادران سالمند تأکید نمودند و از انجام اقدامات عملی برای حمایت از این گروه سخن گفتند.

همایش شامل ۴ پنل تخصصی با نگاه به ابعاد متفاوت دوران سالمندی به‌ویژه زنان و مادران بود. پنل اول همایش، که با عنوان "سلامت روان و سبک زندگی سالمندان" برگزار شد، جمعی از اساتید برجسته روانشناسی و مددکاری اجتماعی به موضوعات مختلفی چون خشونت علیه سالمندان، تأثیرات روانی سالمندی و چالش‌های سالمندی در زنان پرداختند. اعضای پنل دکتر برجعلی، دکتر وجدانی، دکتر سلیمی بجستانی، دکتر ابرهیم، دکتر گل محمدیان، دکتر صادقی و دکتر شریعتمدار بودند. این پنل به بررسی انواع آزارهای سالمندان و مهم‌ترین آن‌ها، یعنی غفلت، اشاره شد. همچنین به مشکلات شناختی و زوال عقل در مادران سالمند پرداخته و هشدار دادند که زنان سالمند

بیشتر از مردان به این مشکلات دچار می‌شوند. در این پنل همچنین به چالش‌های خانوادگی و فرهنگی و تأثیر آن‌ها بر وضعیت روانی سالمندان پرداخته شد. به اهمیت داشتن نگاه و هدف پیشگیرانه تأکید داشتند. در این پنل پیشنهاد شد که یکی از روش‌های مؤثر برای حمایت از سالمندان، برگزاری گروه‌ها برای سالمندان است. لزوم آمادگی در مراحل اولیه زندگی برای پذیرش سالمندی و اهمیت ارتباطات خانوادگی در این دوران پرداخته شد و لازمه سلامت محور شدن سالمندی را تربیت نسل دوستار سالمند دانستند. بر این نکته تأکید شد حرکت جامعه به سمت پیشرفت در گرو تقویت مادران آن جامعه است. همچنین زیربنای تقویت سالمندان را تقویت خانواده‌ها مطرح کردند.

در ادامه، پنل دوم با عنوان خدمات روانشناختی-اجتماعی سالمندان با موضوع چالش‌ها و سیاست‌ها باتمركز بر مادران سالمند با حضور اساتید و متخصصان برجسته برگزار شد که اعضای پنل دکتر موسوی چلک، دکتر فتحی آشتیانی، دکتر ادب، دکتر سراج، دکتر معتمدی و دکتر نحوی نژاد برگزار شد. در این پنل بر اهمیت توجه به ابعاد اجتماعی سالمندی تأکید شد و نیاز به متخصصان این حوزه را در جهت ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان بیان کردند. در این گفت‌وگو به نقش مدیریت‌های شهری در ارائه خدمات به سالمندان و اهمیت همکاری شهرداری‌ها در این زمینه اشاره شد..

پنل سوم همایش به مسائل خاص مادران سالمند در خانواده با عنوان خانواده، مادرانگی و سالمندی اختصاص داشت. اعضای پنل دکتر حسین ثابت، دکتر اسمعیلی، دکتر فداکار داورانی، دکتر فرحبخش و دکتر بهمنی بودند. سخنرانی‌های متعددی در این بخش ارائه شد که یکی از مهم‌ترین موضوعات آن توانمندسازی مادران سالمند و چالش‌های اجتماعی آن‌ها بود که به نحوه نگاه به مادران سالمند، نقش مادران در خانواده و تأثیر آن‌ها بر سلامت روانی و اجتماعی سایر اعضای خانواده پرداخته و بر اهمیت توجه به آن‌ها از دید خانواده و حفظ و حمایت از آن‌ها تأکید شد. مادران سالمند الگوهای تاب‌آورانه نامیده شدند که دارای نقش حمایتی هستند.

سخنرانی‌های کلیدی همایش نیز توجهات زیادی را جلب کرد که در آن‌ها نکات ارزنده و تکمیلی پنل‌ها مطرح شدند. در کنار همایش‌ها سخنرانی‌های ارزشمندی توسط دکتر ضیاء هاشمی، دکتر به پژوه، دکتر ابراهیمی قوام، دکتر وهابی دکتر معتمدی، دکتر احدی، دکتر فرحبخش، دکتر پروایی، دکتر یحیی زاده انجام شد. این سخنرانی‌ها و پنل‌ها، همایش را به یک فضای غنی از تبادل دیدگاه‌ها و راهکارها برای بهبود شرایط مادران سالمند تبدیل کردند.

در بخش اختتامیه، که با اجرای زنده گروه موسیقی همراه بود، دکتر زارع بیانیه همایش را قرائت کرد. این بیانیه به موضوعات مختلفی چون نقش بی‌بدیل مادران سالمند در جامعه، چالش‌های پیش روی آن‌ها، لزوم تربیت نیروی متخصص در زمینه سالمندی و اهمیت طراحی برنامه‌های پیشگیری و توانبخشی برای این گروه از جامعه پرداخته است. دکتر فداکار به نحوه برگزاری همایش و حامیان مالی و معنوی اشاره کرده و از آن‌ها تقدیر به عمل آوردند. در پایان این بخش، لوح‌های تقدیر به سخنرانان، اساتید و متخصصین مدعو و اعضای کادر اجرایی همایش اهداء شد و جوایز به شرکت‌کنندگان در پویش "مادران سالمند" اعطا گردید.

در بخش جانبی نیز گروهی از مادران سالمند و سازمان‌های مرتبط با آن‌ها در غرفه‌های در نظر گرفته شده به فروش محصولات ساخت دست خودشان پرداختند.